

โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP

ใน 10 จังหวัดเป้าหมาย

ชัยวัฒน์ ธานีรัตน์
ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีชุมชน

กรมวิทยาศาสตร์บริการได้ดำเนินงานโครงการยกระดับ OTOP ใน 10 จังหวัดเป้าหมาย (Big Rock) ได้แก่ จังหวัด แม่ฮ่องสอน น่าน ตาก นราธิวาส ปัตตานี กาฬสินธุ์ นครพนม บุรีรัมย์ อำนาจเจริญ และชัยนาท ในสินค้า OTOP ประเภท ผลิตภัณฑ์ผ้า และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร โดยผ่าน กลไกการดำเนินงานของหน่วยงานภายในกระทรวงวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ประชารัฐ และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อ ร่วมกันพัฒนา OTOP มุ่งเน้นการส่งเสริมผู้ประกอบการ OTOP ให้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมการ สร้างงานที่เน้นการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม (วทน.) การผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างขีด ความสามารถให้ผู้ประกอบการ OTOP มีความรู้สามารถพัฒนา สร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน สร้าง ความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้า เสริมสร้างรายได้และสามารถพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกภาคส่วน พัฒนาเศรษฐกิจ ฐานรากของประเทศให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

การดำเนินงานโครงการนี้ เพื่อให้ผู้ประกอบการ OTOP ใน 10 จังหวัดเป้าหมายได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านกระบวนการ ผลิตและยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ OTOP ไม่น้อยกว่า 1,000 กลุ่ม โดยเป็นผู้ประกอบการ OTOP ได้รับประโยชน์จาก การพัฒนาไม่น้อยกว่า 15,000 ราย เป้าหมายความสำเร็จการ พัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ ช่วยแก้ปัญหาได้ อย่างเป็นรูปธรรม ดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการของ ชุมชน โดยกรมวิทยาศาสตร์บริการได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. การจัดงาน“มหกรรมวิทย์สร้างอาชีพ ยกระดับ ภูมิภาค” ใน 10 จังหวัดเป้าหมาย เพื่อให้เป็นช่องทางได้ พบกับผู้ประกอบการ OTOP ในพื้นที่เป็นการกระตุ้นความสนใจ

ในความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสร้าง ความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะใช้ประโยชน์นำ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) ไปใช้เพื่อการ พัฒนาการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต ผลักดันให้ ผู้ประกอบการ OTOP เกิดการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มความ สามารถในการแข่งขัน รวมทั้งต่อยอดพัฒนาผู้นำกลุ่ม OTOP ให้ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา OTOP อย่างต่อเนื่องยั่งยืนด้วย

กรมวิทยาศาสตร์บริการร่วมกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย จัดงานมหกรรมวิทย์สร้างอาชีพ ยกระดับภูมิภาค 9 ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่	จังหวัด	วันที่จัดงาน
1	น่าน	ระหว่างวันที่ 20 – 21 เมษายน 2561
2	บุรีรัมย์	ระหว่างวันที่ 7 – 8 พฤษภาคม 2561
3	อำนาจเจริญ	วันที่ 15 - 16 มิถุนายน 2561
4	นครพนม	วันที่ 23 - 24 กรกฎาคม 2561
5	แม่ฮ่องสอน	วันที่ 2 - 3 สิงหาคม 2561
6	ตาก	วันที่ 9 – 10 สิงหาคม 2561
7	ชัยนาท	วันที่ 15 – 16 สิงหาคม 2561
8	กาฬสินธุ์	วันที่ 22 – 23 สิงหาคม 2561
9	นราธิวาส	วันที่ 29 – 30 สิงหาคม 2561

2. การร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเครือข่ายในภูมิภาค
ดำเนินงานโครงการยกระดับ OTOP ใน 10 จังหวัดเป้าหมาย
 มหาวิทยาลัยเครือข่ายในภูมิภาค จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ สกลนคร อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด สงขลา และ ยะลา โดยได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2561 มี ขอบเขตการดำเนินงานโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย

2.1 การรับสมัครและคัดเลือกกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP เข้าร่วมโครงการฯ โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อรวบรวมข้อมูลและกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่มีความพร้อมต้องการรับเทคโนโลยีไปใช้ มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และได้คัดเลือกกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้า และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร หรือผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมวิทยาศาสตร์บริการ จำนวนกว่า 1,000 กลุ่ม ต่อจากนั้นทำการประเมินและวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน

ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้า และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ก่อนเข้าร่วมการพัฒนา และให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่กลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ที่เข้าร่วมโครงการฯ รวบรวมข้อมูลแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหา รวมทั้งข้อมูลความต้องการวัสดุอุปกรณ์ วัตถุดิบของกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อการพัฒนากระบวนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต

2.2 การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้กลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ตามแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้มีการรวบรวมไว้อย่างเป็นทางการเพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้า และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร มุ่งเน้นจัดอบรม/ถ่ายทอดเทคโนโลยี ตามแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้มีการรวบรวมไว้อย่างเป็นทางการ รวมทั้งวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์เพื่อพัฒนากระบวนการผลิต การควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์โดยวิเคราะห์ทดสอบตามความเหมาะสมของแต่ละมาตรฐานผลิตภัณฑ์ก่อนและหลังการพัฒนา ตลอดจนการให้คำปรึกษาเชิงลึกเพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ



การถ่ายทอดเทคโนโลยีการย้อมสีผ้าและสิ่งทอและ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร

2.3 การประเมินและคัดเลือกผู้นำกลุ่มและวิเคราะห์ดาวเด่น (Case Success) เป็นการประเมินและคัดเลือกกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ที่มีแนวโน้มเป็นผู้นำกลุ่ม และวิเคราะห์ดาวเด่น (Case Success)

2.4 การวิเคราะห์และประเมินแนวทางการพัฒนา
ต่อในอนาคตของกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ที่มีศักยภาพ
 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์และประเมินศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ ภายหลังจากได้รับการพัฒนา และจัดทำรายงานแนวทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานในการพัฒนาต่อไป โดยวางรูปแบบกลไกในการบริหารจัดการของกลุ่มรวมเพื่อการขยาย

ผลการพัฒนาของแต่ละกลุ่มผลิตภัณฑ์ และแนวทางถ่ายทอดขยายผลไปยังสมาชิกอื่นๆ ในแต่ละกลุ่ม

2.5 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP โดยสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และวัตถุดิบ ให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการ OTOP เพื่อใช้ในการพัฒนากระบวนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต รวมทั้งส่งเสริมการตลาดให้กลุ่มเป้าหมายจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งยังจัดทำเป็นสื่อดิจิทัลการเรียนรู้โดยถอดบทเรียนจากการพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้า และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร

2.6 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ และตรงความต้องการของตลาด ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการ

3. การถ่ายทอดเทคโนโลยีพร้อมใช้ ผ่านเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สร้างอาชีพ ยกระดับภูมิภาค ใน 10 จังหวัดเป้าหมาย โดยเทคโนโลยีพร้อมใช้ เกี่ยวกับการผลิตสารกรองสนิมเหล็กและผลิตเครื่องกรองน้ำ เพื่อการอุปโภคและบริโภค จะช่วยให้ประชาชนสามารถผลิตสารกรองสนิมเหล็กและเครื่องกรองน้ำได้เองในราคาต้นทุนต่ำ ได้ดำเนินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การผลิตเครื่องกรองน้ำอ่อนเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP” เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเครือข่าย อปท. และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อจะนำเครื่องกรองน้ำอ่อนที่ได้จากการฝึกอบรมไปติดตั้งในชุมชนสำหรับผลิตน้ำอ่อนที่สะอาดและปลอดภัย บริการให้กับผู้ประกอบการ OTOP นำไปใช้ในกระบวนการผลิต และประชาชนนำไปใช้ในชุมชน รวมทั้งยังส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้สามารถขยายผลการดำเนินงานโดยสร้างให้เกิดวิทยากรระดับท้องถิ่น ในชุมชนเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่กลุ่มอื่น ๆ ต่อไปด้วย

ในเดือนสิงหาคม 2561 ได้ดำเนินงานถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเครื่องกรองน้ำอ่อนเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มต่าง ๆ ได้แก่

1. อบต.ยอดแกง และ อบต.หลักเหลี่ยม อ.นามน จ.กาฬสินธุ์ จำนวน 30 ชุมชน
2. อบต.ไพศาล อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์ จำนวน 7 ชุมชน
3. อบต.ไผ่ล้อม อ.บ้านแพวง จ.นครพนม จำนวน 3 ชุมชน
4. อบต.แมต อ.เสี้ออำนาจ จ.อำนาจเจริญ จำนวน 20 ชุมชน
5. วิทยาลัยเทคนิคอำนาจเจริญ จ.อำนาจเจริญ จำนวน 1 สถาบันการศึกษา

ทั้งนี้มีแผนการขยายผลการดำเนินงานเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเครื่องกรองน้ำอ่อนเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดที่เหลือให้ครอบคลุมทั้ง 10 จังหวัดเป้าหมาย มุ่งเน้นบรรลุผลสำเร็จตามนโยบายรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับการกระจายรายได้ โอกาส และความมั่งคั่งอย่างเท่าเทียม การพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานรากในชุมชน การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจที่จะส่งผลให้ประเทศหลุดพ้นจากกับดักของความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริมการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อให้แข่งขันได้ในเวทีโลก

